

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja

Druk nr 3374

Warszawa, 7 września 2010 r.

Panie i Panowie Posłowie
na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej

Uprzejmie przekazuję wniesiony, na podstawie art. 118 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli, a także na podstawie art. 32 ust. 1 regulaminu Sejmu, **obywatelski projekt ustawy**

**- o zmianie ustawy o systemie oświaty
oraz ustawy o dochodach jednostek
samorządu terytorialnego.**

Projekt ustawy został wniesiony zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 2, art. 9 ust. 2 oraz art. 10 ust. 2 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli.

Do reprezentowania Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej – na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli – został wskazany Pan Wincenty Sławomir Broniarz – pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej, a osobą uprawnioną do jego zastępstwa w pracach nad projektem ustawy został wskazany Pan Krzysztof Andrzej Baszczyński.

MARSZAŁEK SEJMU

(-) Grzegorz Schetyna

SZEF
KANCELARII SEJMU

Warszawa, 24 sierpnia 2010 r.

BPSP-020-4(14)/10

Pani
Ewa KIERZKOWSKA
Wicemarszałek Sejmu

Simon Pani Kierzkowska,

Uprzejmie informuję, iż po wniesieniu w dniu 11 sierpnia 2010 r. do Marszałka Sejmu, przez Pełnomocnika Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej ustawy z dnia..... o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, projektu ww. ustawy wraz z załączonym wykazem podpisów obywateli udzielających poparcia przedłożonemu projektowi, Biuro Prawne i Spraw Pracowniczych sprawdziło czy projekt jest tożsamy z projektem przyjętym przez Marszałka Sejmu postanowieniem z dnia 11 maja 2010 r. oraz czy została złożona wymagana liczba podpisów.

Na podstawie § 8 ust. 1 i 2 zarządzenia Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 25 września 2000 r. w sprawie określenia trybu postępowania w Kancelarii Sejmu dotyczącego inicjatywy ustawodawczej obywateli powołano zespół liczący do sprawdzenia prawidłowości złożonych podpisów. Zespół w dniach od 12 do 19 sierpnia 2010 r. dokonał następującego ustalenia: wykaz podpisów obywateli zawiera 11523 strony znajdujące się w 23 teczkach; ogółem zweryfikowano 109541 podpisów znajdujących się na pierwszych 8500 stronach (17 teczek), z których 106807 uznano za złożone prawidłowo, natomiast 2734 podpisy złożono wadliwie. Wobec powyższego uznać należy, że spełniony został wymóg złożenia co najmniej 100000 podpisów osób udzielających poparcia projektowi ustawy.

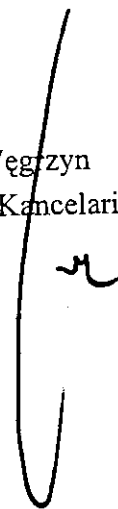
Przy sprawdzaniu prawidłowości udzielenia poparcia projektowi ustawy badano czy dostarczone wykazy podpisów spełniają wymogi zawarte w art. 9 ust. 2 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz. U. Nr 62, poz. 688), zwanej dalej „ustawą”, tj. czy zawierają: imię (imiona), nazwisko, adres zamieszkania (ze wskazaniem nazwy miejscowości, nazwy ulicy, numeru domu oraz numeru mieszkania), a także numer ewidencyjny PESEL i podpis osoby udzielającej poparcia projektowi ustawy. Ponadto sprawdzano, czy każda strona wykazu zawiera nazwę Komitetu oraz tytuł projektu ustawy, której obywatel udziela poparcia.

Na podstawie przeprowadzonych czynności ustalono, iż projekt wraz załączonymi wykazami podpisów został złożony w przewidzianym ustawą terminie, treść przedłożonego projektu nie została zmieniona w stosunku do projektu przyjętego przez Marszałka Sejmu w dniu 11 maja 2010 r. a do projektu załączono wymaganą liczbę prawidłowo złożonych podpisów osób udzielających poparcia projektowi ustawy. Wobec powyższego, zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy, istnieje podstawa do skierowania projektu ustawy do pierwszego czytania w Sejmie i zawiadomienia o tym Pełnomocnika Komitetu.

2

wz.

Jan Węgrzyn
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

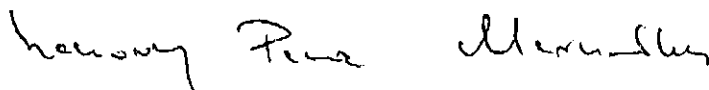
KOMITET INICJATYWY USTAWODAWCZEJ

ustawy z dnia o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o dochodach
jednostek samorządu terytorialnego

00-389 Warszawa, ul. Smulikowskiego 6/8 tel. (0-22) 318 91 00, fax (0-22) 318 92 19, e- mail: znp@znp.edu.pl

Warszawa, 2010-09-09

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiadając na pismo z dnia 24 sierpnia br. znak BPSP-020-4(15)/10 dziękuję za informację o decyzji w przedmiocie skierowania projektu ustawy z dnia o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego do pierwszego czytania w Sejmie. Jednocześnie pragnę wskazać, iż osobami uprawnionym do reprezentowania Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej ustawy, o której mowa powyżej w trakcie prac nad jej projektem są:

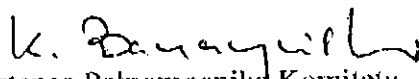
1) Wincenty Sławomir Broniarz,

— pełnomocnik Komitetu,

2) Krzysztof Andrzej Baszczyński,

zastępca pełnomocnika Komitetu.

Z poważaniem

Zastępca Pełnomocnika Komitetu
Inicjatywy Ustawodawczej

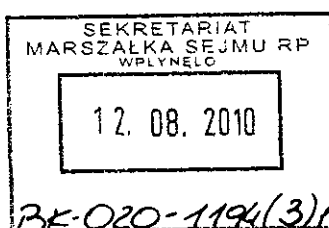
KOMITET INICJATYWY USTAWODAWCZEJ

ustawy z dnia o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o dochodach
jednostek samorządu terytorialnego

00-389 Warszawa, ul. Smulikowskiego 6/8 tel. (0-22) 318 91 00, fax (0-22) 318 92 19, e- mail: znp@znp.edu.pl

Warszawa, 2010-08-11

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu RP

Działając w imieniu i na rzecz Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej ustawy z dnia o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego przekazuję projekt przedmiotowej ustawy wraz z uzasadnieniem oraz wykazem podpisów 148 352 obywateli popierających projekt.

Z poważaniem
Wince
Wincenty Sławomir Broniarz
pełnomocnik Komitetu

Załączniki:

- 1) projekt ustawy z dnia o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z uzasadnieniem,
- 2) wykaz podpisów 148 352 obywateli popierających projekt.

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego

Art.1

W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) prowadzi bezpłatne nauczanie, wychowanie i opiekę w zakresie co najmniej podstawy programowej wychowania przedszkolnego;”,
- 2) art. 14 ust.1 otrzymuje brzmienie:
„1. Prawo do wychowania przedszkolnego mają dzieci od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 2 lata, do dnia objęcia obowiązkiem, o którym mowa w ust. 3. Wychowanie przedszkolne realizowane jest w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w innych formach wychowania przedszkolnego, z zastrzeżeniem art. 14a ust. 5.”,
- 3) w art. 14 ust. 1b skreśla się.
- 4) w art. 14 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Zapewnienie warunków do korzystania z prawa, o którym mowa w ust. 1 oraz spełniania obowiązku, o którym mowa w ust. 3 jest zadaniem własnym gminy.”,
- 5) w art. 14a ust. 5 wyrazy „3-5 lat” zastępuje się wyrazami „2-5 lat”.
- 6) w art. 79 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618 oraz z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 219, poz. 1705.

„4. Środki na prowadzenie przez jednostki samorządu terytorialnego przedszkoli, szkół i placówek publicznych, w tym na wynagrodzenia zatrudnionych tam pracowników, zagwarantowane są przez państwo w ramach części oświatowej subwencji ogólnej, w dochodach tych jednostek.”

Art. 2

W ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539 z późn. zm.²), wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 28 ust. 5 i ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„5. Po odliczeniu rezerwy, o której mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania dzieli część oświatową subwencji ogólnej między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, biorąc pod uwagę zakres realizowanych przez te jednostki zadań oświatowych, z wyłączeniem zadań związanych z dowozem uczniów - w sposób określony na podstawie ust. 6.

6. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego, określa, w drodze rozporządzenia, sposób podziału części oświatowej subwencji ogólnej między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem w szczególności typów i rodzajów przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego, szkół oraz placówek prowadzonych przez te jednostki, stopni awansu zawodowego nauczycieli oraz liczby uczniów w tych przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, szkołach i placówkach.”

Art. 3

Do dnia 1 września 2011 r. minister właściwy do spraw oświaty i wychowania dostosuje do obniżonego wieku dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym przepisy zawarte w aktach wykonawczych wydanych na podstawie art. 14a ust. 7, art. 22 ust. 2 pkt 2 lit. a, art. 60 ust. 2 oraz art. 95a ustawy, o której mowa w art. 1.

Art. 4

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 2011 r.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 220, poz. 1419 oraz z 2009 r. Nr 1, poz. 2, Nr 56, poz. 438, Nr 115, poz. 966, Nr 157, poz. 1241 i Nr 215, poz. 1664.

Uzasadnienie

Pierwsze lata życia człowieka to okres niezwykle ważny dla jego emocjonalnego i poznawczego rozwoju. Prowadzone od lat, zarówno w Polsce, jak i na świecie, badania wykazują, że właśnie w tym okresie najskuteczniej można wspierać dzieci, uwzględniając ich indywidualne możliwości oraz dysharmonie rozwojowe. Badania potwierdzają, że takie właśnie korzyści przynosi wysoko zorganizowana edukacja przedszkolna. Dzieci, które uczęszczały do przedszkola są bardziej samodzielne, lepiej rozwinięte pod względem emocjonalnym, intelektualnym, manualnym, społecznym. Pobyt dziecka w przedszkolu sprzyja rozwijaniu kompetencji i umiejętności oraz wyrównywaniu szans edukacyjnych, co w przyszłości przekłada się na lepsze wyniki w szkole, wyższy poziom dobrobytu, lepsze zdrowie, niższe wskaźniki przestępczości całej populacji.

Lata między narodzinami a 3.– 4. rokiem życia są kluczowe:

- dla jakości samodzielnego startu w życie społeczne poza środowiskiem rodzinnym i dla kształtowania się kompetencji poznawczych warunkujących sukces w zdobywaniu wiedzy o świecie i o sobie w środowisku naturalnym oraz instytucjonalnym – w przedszkolu i w szkole;
- dla rozwijania u dzieci ciekawości świata, poczucia własnej wartości, samodzielności i wytrwałości, koncentracji, słuchania i zapamiętywania, kompetencji językowych, komunikacyjnych oraz społecznych;
- dla kształtowania się zębów osobowości, indywidualności i tożsamości warunkujących jakość realizacji zadań osobistych oraz wypełniania w okresie dorosłym ról na polu rodzinnym, zawodowym i w obszarze spędzania czasu wolnego (Brzezińska 2000)¹.

W dobrze rozumianym interesie publicznym leży zatem dbałość o jak najlepsze i jak najbardziej powszechne kształcenie i wychowanie najmłodszych. Służyć temu powinna odpowiednio rozwinięta sieć przedszkoli publicznych, uzupełniona przedszkolami niepublicznymi i innymi formami wychowania przedszkolnego.

¹ Raport „Polska 2030”, Warszawa 2009.

Tymczasem od niemal dwudziestu lat Polska zajmuje jedno z ostatnich miejsc spośród państw europejskich pod względem powszechności edukacji przedszkolnej. Odsetek dzieci w wieku 4 lat uczęszczających do przedszkola w krajach UE wynosi prawie 90 proc., a w krajach takich jak Belgia, Francja, Włochy i Hiszpania – 100 proc.². W Polsce, w wyniku zmian systemowych po 1990 r. prowadzenie przedszkoli stało się zadaniem własnym gmin. Wówczas nastąpiła masowa likwidacja placówek wychowania przedszkolnego. Dotknęła ona szczególnie wsie i małe miasteczka, gdzie liczba placówek spadła o połowę (z 5.299 przedszkoli w roku szkolnym 1990/91 do 2.679 – w roku szkolnym 2008/09). Doprowadziło to do sytuacji, w której w ponad 1/3 polskich gmin nie funkcjonuje ani jedno przedszkole. W roku 2009 do przedszkoli chodziło 41% trzylatków, 53% czterolatków i 64% pięciolatków. W sumie wychowaniem przedszkolnym objętych było ok. 57% dzieci w wieku 3-5 lat³, czyli nieco ponad 730 tys. dzieci. Poza systemem wychowania przedszkolnego wciąż pozostawało ok. 500 tys. dzieci.

To prawdziwa zapaść. Polska – kraj jeszcze w latach 80. XX wieku wyróżniający się jednym z najwyższych wskaźników upowszechnienia wychowania przedszkolnego – spadła na ostatnie miejsce w Unii Europejskiej. Remedium miały być inne formy wychowania przedszkolnego, wprowadzone do systemu oświaty w 2007 r. Zorganizowane w niektórych regionach kraju, w oparciu o środki unijne, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne, to rozwiązanie jedynie czasowe. Pieniądze na ten cel, zapisane w *Priorytecie IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Poddziałaniu 9.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*, są zarezerwowane tylko do roku 2013. Nie wiadomo więc, czy, a jeśli nawet tak, to jak długo te formy wychowania przedszkolnego będą funkcjonowały.

Prognozy MEN, że „zdecydowana większość (...) będzie kontynuowała swoją działalność po zakończeniu finansowania w ramach wspomnianego programu”⁴ są przedwcześnie, a w obliczu dotychczasowych doświadczeń (w roku 2009 do ok. 630 działających w całym kraju głównie niepublicznych placówek

² Eurostat, 2005

³ Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2008/2009, Warszawa 2009

⁴ „Jak organizować edukację przedszkolną w nowych formach. Informator”, MEN, Warszawa 2008

tego typu uczęszczało łącznie ok. 7 300 dzieci) – zdecydowanie zbyt optymistyczne.

Jedyną szansą na rozwój i upowszechnienie wychowania przedszkolnego w Polsce oraz zwiększenie jego dostępności jest przejęcie przez budżet państwa kosztów prowadzenia przedszkoli publicznych. W większości krajów europejskich edukacja dzieci w wieku przedszkolnym finansowana jest właśnie przez władze centralne.

Postulat ten wysuwają nie tylko środowiska oświatowe, ale także przedstawiciele samorządów terytorialnych, dla których prowadzenie przedszkoli jest zadaniem własnym. Liczba gmin otrzymujących subwencję wyrównawczą dowodzi, że dochody samorządów pochodzące z podatków od osób fizycznych i prawnych są niewystarczające do realizacji ich zadań. Jedynym rzeczywistym gwarantem upowszechnienia wychowania przedszkolnego jest subwencja z budżetu państwa.

Bezpłatna edukacja jest kwestią kluczową szczególnie w odniesieniu do dzieci ze środowisk defaworyzowanych. Istnieje wewnętrzna sprzeczność między faktem, że wczesna edukacja i właściwa opieka nad dziećmi przeciwdziała nierównościom społecznym i niepowodzeniom szkolnym, a jednoczesnym oczekiwaniem partycypacji rodziców w kosztach uczestnictwa w wychowaniu przedszkolnym ich dzieci. I nie zmienia tej sytuacji system ulg i dodatków stosowany przez niektóre samorzady, gdyż jest on niewystarczający.

Rozwój sieci publicznych przedszkoli jest również koniecznością ze względów demograficznych i ekonomicznych, zwłaszcza, jeśli poważnie chce się myśleć o wzroście liczby urodzeń w Polsce i jednocześnie o wydłużeniu aktywności zawodowej kobiet. Zrównanie praw kobiet i mężczyzn w zakresie zatrudnienia pozostanie tylko deklaracją, jeśli nie zostaną stworzone odpowiednie warunki pozwalające na łączenie obowiązków zawodowych z rodzinnymi.

Sytuacja polskich kobiet na rynku pracy odbiega od sytuacji kobiet w krajach UE. Tylko ok. 48% Polek jest aktywnych zawodowo, podczas gdy w krajach skandynawskich wskaźnik ten wynosi ponad 70%, a średnia w krajach UE to ponad 58%. Jednocześnie ponad 55% absolwentów szkół wyższych w Polsce

to kobiety. Z punktu widzenia gospodarki, marnotrawiony jest wielki potencjał. Z powodu braku właściwego zaplecza opiekuńczego oraz programów socjalnych, zarówno młode matki, a bywa, że i kobiety tuż przed osiągnięciem wieku emerytalnego, pozbawione są możliwości wyboru między opieką nad dzieckiem (wnukiem) a pracą zawodową. Wprowadzane stopniowo nowe rozwiązania prawne dotyczące problemu łączenia pracy zawodowej z obowiązkami rodzinnymi, polegające na zrównywaniu uprawnień matek i ojców do urlopów na opiekę nad dzieckiem w nieznacznym stopniu mogą zmienić proporcje w strukturze zatrudnienia kobiet i mężczyzn, ale nie zmieniają ogólnej liczby pracujących. W rezultacie w rodzinach, w których obydwoje rodziców chciałoby pracować, nie zawsze jest to możliwe z powodu braku miejsca dla dziecka w żłobku lub przedszkolu. Utrzymywanie takiego stanu rzeczy nie tylko nie poprawi aktualnej sytuacji materialnej tych rodzin, ale też w znaczący sposób odbije się na wysokości ich przyszłej emerytury. Nie można dłużej biernie przyglądać się sytuacji, w której młodzi ludzie, a zwłaszcza młode kobiety, w obawie przed utratą pracy coraz bardziej opóźniają decyzję o urodzeniu dziecka. Podstawowym zadaniem państwa jest stworzenie możliwości wyboru najbardziej dogodnej dla rodzin formy opieki nad dziećmi, która pozwoli uniknąć rezygnacji z rodzicielstwa. Racjonalna polityka demograficzna państwa powinna polegać na zachęcaniu rodzin do posiadania dzieci oraz pomocy w ich wychowaniu i edukacji. Samo „becikowe” nie wystarczy.

Przejęcie finansowania wychowania przedszkolnego przez państwo niewątpliwie pozwoliłoby gminom na stopniowe odbudowanie sieci przedszkoli, a wobec braku odpowiedniej liczby żłobków, z wielu względów korzystnym rozwiązaniem byłoby umożliwienie przyjmowania do przedszkoli dzieci od drugiego roku życia. Już dziś do przedszkoli mogą być przyjmowane dzieci w wieku 2,5 roku, obniżenie wieku do lat dwóch wymaga jedynie przeszkolenia nauczycieli wychowania przedszkolnego (w formie krótkich szkoleń lub kursów). Objęcie prawem do wychowania przedszkolnego dzieci dwuletnich będzie korzystne zarówno dla nich, jak i dla ich rodziców, a w konsekwencji dla całego społeczeństwa. Pozwoli bowiem na jeszcze wcześniejsze oraz pełniejsze skorzystanie ze wszystkich pozytywnych oddziaływań przedszkola i harmonijny rozwój zgodny z wrodzonym potencjałem i możliwościami dziecka. Dzieci objęte tą opieką, dzięki wcześniejszemu zdiagnozowaniu ich

specyficznych potrzeb rozwojowych i zniwelowaniu ewentualnych nierówności, z pewnością będą miały większą szansę na wyrównany start szkolny. Z kolei rodzice będą mieli świadomość, że powierzają swoje dziecko wysoko wykwalifikowanej kadrze we właściwie przygotowanej placówce.

Należy przy tym podkreślić, że misja edukacyjna wypełniana przez przedszkola jest ważniejsza od samej opieki nad dzieckiem pracujących rodziców. Nie bez znaczenia jest też fakt, że podział na dzieci w wieku 0-3 i 3-6 lat nie ma żadnych podstaw naukowych⁵. Coraz powszechniejszy w Europie staje się model edukacji przedszkolnej zintegrowanej, obejmującej dzieci od 1. do 5.-6. roku życia. Polega to na tworzeniu placówek, do których przyjmowane są dzieci w tych przedziałach wiekowych, a pracownicy odpowiedzialni za zajęcia edukacyjne mają takie same kwalifikacje niezależnie od wieku dzieci, którymi się opiekują. System ten stosowany jest samodzielnie lub równolegle. W Polsce mógłby obowiązywać system równoległy, w którym, tak jak dotychczas, funkcjonowałyby równolegle żłobki oraz przedszkola.

Najwyższa już pora, by dokonać w Polsce strategicznego wyboru i podjąć działania na rzecz powszechnego dostępu do wczesnej edukacji dla wszystkich dzieci. Edukacja w domu, nawet gdy rodzicom zapewnia się wsparcie, nie wystarcza, by wypełnić lukę edukacyjną.

Przekonani o wynikających z naszych propozycji korzyściach zarówno dla kobiet i ich rodzin, jak i dla całego społeczeństwa, wnosimy o uchwalenie następujących zmian:

1. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.):

- 1) w art. 6 ust. 1 pkt 1 – doprecyzowanie, że zarówno nauczanie, wychowanie, jak i opieka w przedszkolach publicznych prowadzone są bezpłatnie
- 2) art. 14 ust.1 – wprowadzenie uprawnienia do wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku od 2 lat

⁵ *Wczesna edukacja i opiek nad dzieckiem w Europie: zmniejszanie nierówności społecznych i kulturowych*, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa 2009

- 3) w art. 14 ust. 1b – skreślony w konsekwencji zmiany w art. 14 ust. 1
- 4) w art. 14 ust. 4 – rozszerzenie zakresu podmiotowego, polegające na doprecyzowaniu, że zapewnienie warunków do korzystania z prawa do wychowania przedszkolnego jest zadaniem własnym gminy
- 5) w art. 14a ust. 5 – konsekwencja zmiany w art. 14 ust. 1
- 6) w art. 79 – dodanie ust. 4, zgodnie z którym środki na prowadzenie przedszkoli przez gminy uwzględnione będą w części oświatowej subwencji ogólnej,

2. W ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst. jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539 z późn. zm.):

- 1) w art. 28 ust. 5 i ust. 6 – konsekwencja zmiany w art. 79 ustawy o systemie oświaty,

3. Zobowiązanie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do dostosowania w terminie do dnia 1 września 2011 r. przepisy zawarte w aktach wykonawczych wydanych na podstawie art. 14a ust. 7, art. 22 ust. 2 pkt 2 lit. a, art. 60 ust. 2 oraz art. 95a ustawy, o której mowa w art. 1. do obniżonego wieku dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. W zakresie wskazania podmiotów, na które oddziałuje projekt rozporządzenia:

Projektowana ustawa dotyczy dzieci w wieku 2-5 lat, rodziców, przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych osób prawnych i osób fizycznych.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych. Źródła finansowania projektu.

Wejście w życie ustawy w proponowanym kształcie spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa, są one jednak trudne do oszacowania, ponieważ nie sposób przewidzieć, jak będzie wzrastał udział dzieci najmłodszych w edukacji przedszkolnej. Proces dochodzenia do powszechności będzie zapewne rozłożony w czasie, szczególnie w tych rejonach gdzie będzie wiązało się to z przygotowaniem bazy (odbudową infrastruktury przedszkolnej).

Przewiduje się, że objęcie częścią oświatową subwencji ogólnej rocznego obowiązkowego wychowania przedszkolnego dzieci 5-letnich spowoduje wydatkowanie z budżetu państwa kwoty ok. 1,6 mld zł (362 000 dzieci x 4 361,06 zł- finansowy standard „A”). Przyjmując, że udział dzieci 3- i 4-letnich w wychowaniu przedszkolnym wyniesie aż 80% populacji, można prognozować obciążenia dla budżetu państwa na poziomie 1,352 mld zł w przypadku dzieci 3-letnich (310 000 dzieci x 4 361,06 zł – finansowy standard „A”) oraz 1,3 mld zł w przypadku dzieci 4-letnich (298 000 dzieci x 4 361,06 zł – finansowy standard „A”). Zakładając natomiast, że udział dwulatków wyniesie 50% populacji, obciążenie budżetu wyniesie 901,1 mln zł (206 000 dzieci x 4 361,06 – finansowy standard A). Łącznie projektowana zmiana ustawowa spowoduje maksymalne obciążenie dla budżetu w wysokości 5,153 mld złotych. Do powyższych obliczeń przyjęto maksymalny wzrost liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli, który zapewne nie zostanie osiągnięty już w pierwszym roku funkcjonowania tej ustawy, ponadto obliczenia nie uwzględniają faktu, że część dzieci uczęszcza do przedszkoli niepublicznych, co obniży całkowity koszt proponowanych zmian.

Jako źródło finansowania projektu wskazujemy dochody budżetu państwa pochodzące z podatków pośrednich oraz podatku dochodowego od osób prawnych. Pod rozwagę ustawodawcy poddajemy możliwość częściowego zastąpienia w.w źródła finansowania środkami Funduszu Pracy pochodzącymi z obowiązkowych składek opłacanych przez pracodawców za zatrudnionych pracowników. W 2010 r. Fundusz Pracy dysponuje kwotą 14,2 mld. zł. Z roku 2009 pozostało 5 mld. zł. W planowanych wydatkach występuje kwota 3,85 mld. zł na tzw. inne wydatki. Ewentualna decyzja ustawodawcy w tym zakresie

wymagałaby dokonania przez niego stosownej nowelizacji ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jedn. Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.).

3. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowana ustawa będzie miała istotny wpływ na rynek pracy, gdyż stworzona zostanie możliwość aktywności zawodowej młodym matkom. W wielu przypadkach umożliwi również kontynuowanie zatrudnienia kobietom, które nie osiągnęły jeszcze wieku emerytalnego, lecz z powodu braku miejsca w przedszkolu (lub żłobku) zmuszone są do rezygnacji z pracy i podjęcia opieki się wnukami. Ograniczony dostęp do placówek dziennej opieki dla dzieci prowadzi do ograniczenia możliwości pracy tym grupom kobiet, a częściowo również ojcom (w przypadku, gdy to oni korzystają z urlopu wychowawczego, lub pozostają bez pracy w celu opieki nad dzieckiem). Ponadto objęcie powszechną edukacją przedszkolną dzieci pozostających poza systemem będzie impulsem do stworzenia dodatkowych miejsc pracy dla nauczycieli z odpowiednimi kwalifikacjami.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wprowadzona regulacja prawna będzie miała wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw poprzez stworzenie możliwości podjęcia pracy tysiącom młodych, dobrze wykształconych matek.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Przyjmuje się, że projektowana zmiana będzie miała wpływ na rozwój regionalny naszego kraju w kontekście inwestycji w rozwój zasobów ludzkich, wyrównanie szans edukacyjnych, umożliwienie dobrego startu dzieciom z rodzin uboższych oraz większą aktywność zawodową, a co za tym idzie poprawę sytuacji ekonomicznej osób, które znajdują zatrudnienie.

6. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Proponowany projekt nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

7. Założenia do projektów aktów wykonawczych.

Projekt ustawy przewiduje konieczność nowelizacji następujących aktów prawnych:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 maja 2009 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. nr 83, poz. 693).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. nr 4, poz. 17).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. nr 61, poz. 624 z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. nr 6, poz. 69 z późn. zm.).

Nowelizując rozporządzenie, o którym mowa w pkt 1 minister właściwy do spraw oświaty i wychowania powinien uzupełnić jego postanowienia o określenie warunków organizacyjnych dotyczących wymagań lokalowych, niezbędnego wyposażenia w urządzenia i meble oraz minimalnego wymiaru godzin zajęć, w których realizowana jest podstawa programowa pod kątem objęcia inną formą wychowania przedszkolnego dzieci 2 letnich.

Nowelizując rozporządzenie, o którym mowa w pkt 2 minister właściwy do spraw oświaty i wychowania powinien uzupełnić

jego postanowienia poprzez wprowadzenie zapisów wskazujących zakres realizacji podstawy programowej w oddziałach przedszkolnych dla dzieci w wieku od 2 do 3 lat.

Nowelizując rozporządzenie, o którym mowa w pkt 3 minister właściwy do spraw oświaty i wychowania powinien uzupełnić jego postanowienia o określenie maksymalnej liczby dzieci w wieku od 2 do 3 lat uczęszczających do jednego oddziału przedszkolnego, czasu trwania dodatkowych zajęć z dziećmi dwuletnimi oraz możliwości zatrudnienia pomocy nauczyciela w oddziale przedszkolnym dla dzieci dwuletnich.

Nowelizując rozporządzenie, o którym mowa w pkt 4 minister właściwy do spraw oświaty i wychowania powinien uzupełnić postanowienia rozporządzenia poprzez wskazanie obowiązku wyposażenia lokali w których funkcjonują oddziały przedszkolne dla dzieci w wieku od 2 do 3 lat w urządzenia i meble niezbędne do zapewnienia prawidłowej opieki nad dziećmi w tym wieku.

Projekt ustawy zakłada konieczność wydania w oparciu o art. 28 ust. 6 z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst. jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539 z późn. zm.) rozporządzenia w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. Wydając przedmiotowe rozporządzenie minister właściwy do spraw oświaty i wychowania powinien zmodyfikować algorytm podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla j.s.t. obowiązujący w roku 2010, tak aby od dnia 1 września 2011 r. i w latach kolejnych uwzględnił on fakt zmiany sposobu finansowania wychowania przedszkolnego organizowanego w przedszkolach i innych formach przedszkolnych prowadzonych przez j.s.t.

Warszawa, 30 sierpnia 2010 r.

BAS-WAPEiM-1532/10

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej: Sławomir Broniarz)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2009 r. Nr 5, poz. 47 i Nr 81, poz. 998 oraz z 2010 r. Nr 10, poz. 87) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje zmianę artykułów 6, 14, 14a i 79 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zmianami) oraz artykułu 28 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 i Nr 127, poz. 857). Zmiana dotyczy: definicji pojęcia „przedszkole publiczne”, przyznania prawa do wychowania przedszkolnego dzieciom w wieku 2–5 lat, włączenia do zadań własnych gminy zapewnienia warunków do korzystania z tego prawa, zapewnienia środków na prowadzenie przedszkoli, szkół i placówek publicznych w ramach części oświatowej subwencji ogólnej.¹

Projekt zawiera przepisy przejściowe. Proponowana ustawa ma wejść w życie z dniem 1 września 2011 r.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

¹ Artykuł 1 pkt 5 projektu przewiduje zmianę art. 14a ust. 5 ustawy o systemie oświaty, dotyczącego możliwości organizowania innych form wychowania przedszkolnego. Zgodnie z art. 4 projektu zmieniany przepis wchodziłby w życie z dniem 1 września 2011 r. Należy jednak zauważyć, że w tym samym dniu wejdzie w życie przepis art. 1 pkt 16 lit. b ustawy z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 56, poz. 458), uchylający art. 14a ust. 5 ustawy o systemie oświaty.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Warszawa, 30 sierpnia 2010 r.

BAS-WAPEiM-1533/10

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu – czy obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej: Sławomir Broniarz) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt przewiduje zmianę artykułów 6, 14, 14a i 79 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zmianami) oraz artykułu 28 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 i Nr 127, poz. 857). Zmiana dotyczy: definicji pojęcia „przedszkole publiczne”, przyznania prawa do wychowania przedszkolnego dzieciom w wieku 2–5 lat, włączenia do zadań własnych gminy zapewnienia warunków do korzystania z tego prawa, zapewnienia środków na prowadzenie przedszkoli, szkół i placówek publicznych w ramach części oświatowej subwencji ogólnej.

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego **nie jest projektem ustawy wykonującej** prawo Unii Europejskiej.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski